

Brusel 24. dubna 2026
(OR. en)

7935/26

SPORT 16

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Duševní zdraví ve sportu: od odolnosti jednotlivců k odpovědnosti systému – <i>výměna názorů</i>

Delegace naleznou v příloze poznámku předsednictví pro řízení rozpravy na výše uvedené téma vypracovanou s ohledem na zasedání Rady pro vzdělávání, mládež, kulturu a sport konající se dne 12. května 2026.

Duševní zdraví ve sportu: od odolnosti jednotlivců k odpovědnosti systému

Souvislosti

Duševní zdraví ve sportu je v celé Evropské unii nově se objevující prioritou. V pracovním plánu EU v oblasti sportu na období 2024–2027 je duševní zdraví uznáno jako důležitý rozměr politiky v oblasti sportu, který souvisí s účastí na sportu, výkonností a dlouhodobou udržitelností odvětví sportu¹. Z výměny názorů mezi členskými státy na zasedání generálních ředitelů pro sport v únoru 2026 dále vyplynula potřeba posílit v celé Evropě koordinované přístupy k duševnímu zdraví ve sportu.

Duševní zdraví ve sportu je víc než pouhá nepřítomnost duševního onemocnění²; zahrnuje emoční, kognitivní a funkční složky, včetně schopnosti jednotlivců vyrovnávat se s těžkostmi, udržovat vztahy a účinně fungovat v každodenních situacích. Ačkoli se obecně uznává, že sport může pozitivně přispívat k duševní pohodě v průběhu celého života, členské státy na uvedeném zasedání konstatovaly, že výzvy v oblasti duševního zdraví mohou ovlivňovat účast na sportu a související výkonnost a dlouhodobé zapojení.

¹ Rada Evropské unie (2024). Usnesení Rady a zástupců vlád členských států, zasedajících v Radě, o pracovním plánu Evropské unie v oblasti sportu (1. července 2024 – 31. prosince 2027) (C/2024/3527). [Úřední věstník Evropské unie, C 2024/3527](#).

² Světová zdravotnická organizace (2004). *Promoting mental health: Concepts, emerging evidence, practice* (Podpora duševního zdraví: koncepce, nové poznatky, praxe). [Světová zdravotnická organizace](#).

Vědecké poznatky a politické diskuse naznačují, že sportovci, trenéři a další pracovníci ve sportu pohybující se v konkurenčním prostředí, mohou být vystaveni značným psychologickým tlakům³. Dotčené osoby tyto problémy často uvádějí v souvislosti s klíčovými přechodovými obdobími, jako jsou procesy výběru a vyřazování sportovců, období zranění a rehabilitace a ukončování sportovní kariéry, jakož i ve fázích rostoucích nároků na výkon, což má dopad na psychickou pohodu a duševní zdraví. Týká se to také trenérů a sportovních funkcionářů (různých typů rozhodčích), kteří působí ve vysoce stresujícím prostředí, jež se vyznačuje velkou pracovní zátěží, složitými úlohami a v některých případech nejistotou zaměstnání. Tyto okolnosti mohou přispět k vyhoření, snížené osobní pohodě a dalším problémům v oblasti duševního zdraví, což má důsledky pro udržení pracovníků ve sportu a potenciálně pro jejich nábor a rozvoj.

K řešení těchto výzev byla po celé EU vypracována řada iniciativ, včetně osvětových činností, vzdělávání a odborné přípravy trenérů, přístupu ke službám psychologické podpory, ochranných opatření a podpory dvojí kariéry. Toto úsilí přispělo k tomu, že se duševní zdraví stále více považuje za důležitý rozměr politiky v oblasti sportu, přičemž nejméně jeden členský stát zavedl víceleté přidělování finančních prostředků na posílení úsilí o řešení problematiky špatného duševního zdraví v prostředí sportu.

Kroky k širší politické perspektivě

Na zasedání generálních ředitelů pro sport v únoru 2026 členské státy uznaly, že duševní zdraví ve sportu úzce souvisí nejen s individuálními faktory, ale také s prostředím, v němž sport probíhá. Sportovci, trenéři a sportovní funkcionáři získávají zkušenosti na základě tréninkových podmínek, organizační kultury, struktury soutěží, postupů řízení a na základě své profesní dráhy.

³ Předsednictví Kypru v Radě Evropské unie (5. února 2026). Duševní zdraví sportovců a trenérů po celou dobu účasti a v průběhu života: podkladový dokument. Zasedání EU na úrovni generálních ředitelů pro sport, konferenční centrum Filoxenia, Lefkosia, Kypr.

Ačkoli se současné přístupy často zaměřují na posilování individuální odolnosti a schopnosti zvládat těžkosti, stále více se uznává, že tato opatření sama o sobě nemusí být dostatečná. Navíc může stigma spojené s duševním zdravím, včetně vnímání potíží jakožto projevu slabosti, v prostředí sportu odrazovat od vyhledání pomoci a omezovat účinnost stávajících opatření. Zkušenosti z jiných oblastí politiky ukazují, že trvalá zlepšení složitých společenských výzev, včetně pohybové aktivity a osobní pohody, často vyžaduje zaměření pozornosti na strukturální podmínky spolu s chováním jednotlivců. Duševní zdraví je ovlivněno podmínkami vytvořenými v rámci systémů sportu, včetně intenzity a organizace soutěží, očekávání ohledně výkonnosti a úrovně podpory dostupné v rámci celé sportovní dráhy. Pokud tyto systémy od zúčastněných neustále vyžadují vysokou úroveň odolnosti, je nezbytné prozkoumat podmínky, které tuto potřebu vyvolávají.

Z tohoto hlediska vyvstává klíčová politická otázka: jak lze koncipovat či upravit systémy sportu tak, aby zohledňovaly lidské kapacity a limity ohledně pracovní zátěže, regenerace a požadavků na výkonnost a aby bylo zajištěno, že budou respektovány. To zahrnuje podporu podmínek, v nichž se mohou osobní pohoda a výkonnost vzájemně posilovat a sníží se potřeba neustálé psychologické adaptace sportovců, trenérů a sportovních funkcionářů.

Z tohoto pohledu pozornost věnovaná osobní pohodě sportovců, trenérů a sportovních funkcionářů budování výkonnosti a výsledky spíše zlepšuje, než oslabuje. Jak bylo uvedeno na zasedání generálních ředitelů pro sport v únoru, je důležité rozlišovat mezi chováním zaměřeným na budování výkonnosti a duševním zdravím, přičemž je třeba zdůraznit, že pozornost věnovaná duševnímu zdraví výkonnost neoslabuje.

Navrhovaný politický přístup doplňuje stávající úsilí tím, že klade větší důraz na prevenci, organizační odpovědnost a kvalitu sportovního prostředí. Vyzývá rovněž k zamyšlení nad rovnováhou mezi posilováním odolnosti jednotlivců a řešením strukturálních podmínek, které ovlivňují duševní zdraví, jako je účast, výkonnost, osobní pohoda a udržení sportovců. Dále se v něm zdůrazňuje, že je důležité považovat duševní zdraví ve sportu za sdílenou odpovědnost různých aktérů a oblastí politiky, včetně sportovních organizací, vzdělávacích systémů a struktur veřejného zdraví, a zároveň uznat úlohu systémů sportu při utváření těchto podmínek. Posílení koordinace napříč těmito oblastmi může podpořit přístupy k duševnímu zdraví ve sportu více zaměřené na udržitelnost a prevenci.

Úloha Evropské unie a členských států

Evropská unie může v rámci svých pravomocí podporovat členské státy usnadňováním spolupráce, výměny poznatků a rozvoje společných přístupů. To může zahrnovat:

- podporu výměny fakticky podložených přístupů a postupů, které byly monitorovány a hodnoceny;
- posílení vazeb mezi politikou v oblasti sportu a širšími iniciativami EU v oblasti zdraví, vzdělávání a sociálního začleňování;
- podporu budování kapacit trenérů, sportovních funkcionářů a sportovních organizací;
- podporu sportovců, trenérů a sportovních funkcionářů v koordinovaném přístupu k ochraně, pracovním podmínkám a osobní pohodě.

Tato opatření mohou v celé EU přispět k soudržnějšímu a integrovanějšímu přístupu k duševnímu zdraví ve sportu.

Výměna názorů

Ministryně a ministři se vyzývají, aby se vyjádřili k těmto otázkám (příspěvky by neměly přesáhnout tři minuty):

1. Jak mohou členské státy dále rozvíjet nebo posilovat politiky a postupy v oblasti sportu s cílem zajistit, aby bylo sportovní prostředí koncipováno tak, aby se snižoval psychický tlak a zároveň podpořila se osobní pohoda sportovců, trenérů, sportovních funkcionářů a dalších pracovníků ve sportu? Máte v této oblasti nějaké osvědčené postupy nebo příklady, o které byste se mohli podělit s ostatními členskými státy?
2. Jaká opatření nebo formy spolupráce EU by mohly nejlépe podpořit členské státy při řešení problematiky duševního zdraví a při podpoře osobní pohody ve sportu?